

LAUREACI NAGRODY „SUPER SAMORZĄD 2018”

Inicjatywa uchwalodawcza się przydaje / Stary Gieraltów (dolnośląskie) Stowarzyszenie Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej "Kruszynka" oraz władze gminy Stronie Śląskie

Nagroda za skuteczne wykorzystanie inicjatywy uchwalodawczej mieszkańców i za budowanie tożsamości lokalnej poprzez upamiętnienie zasłużonej dla regionu postaci.

Stowarzyszenie Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej „Kruszynka” pokazało mieszkańcom i mieszkańcom, jak przydatna może być inicjatywa uchwalodawcza. Dzięki tej metodzie społeczność wsi zdecydowała, jak nazwany zostanie główny plac we wsi.

Dolnośląska gmina Stronie Śląskie jest przykładem samorządu opartego na rzeczywistej współpracy mieszkańców i władz – od lat działają tam takie narzędzia, jak fundusz sołecki, konsultacje społeczne i budżet obywatelski. W tym roku dzięki metodzie inicjatywy uchwalodawczej społeczność wsi Stary Gieraltów doprowadziła do nazwania głównego placu wsi imieniem księdza Stefana Witczaka, który zasłużył się m.in. obroną zabytków, pomocą niepełnosprawnym oraz wspieraniem dzieci i młodzieży. Podobną propozycję w zeszlórocznych konsultacjach społecznych poparło aż 220 osób, w tym roku pod napisanym przez stowarzyszenie projektem uchwały zebrano 45 podpisów – prawie dwa razy więcej niż wymagane w statucie gminy 25 podpisów! Władze lokalne wsparły działania mieszkańców – radni z Komisji Infrastruktury, Komisji Budżetu i Finansów, Komisji Oświaty, Sportu i Zdrowia oraz Komisji Rozwoju Gospodarczego pozytywnie zaopiniowali projekt, pomogli dokonać poprawek formalnych i przegłosowali uchwałę. Na początku kwietnia mieszkańcy uroczystie umieścili na placu dwie tabliczki z jego nową nazwą.

To jest gmina wiejska z niewieloma mieszkańcami, jesteśmy małą wioską i małą grupą, jest nas około 15 osób. Ale ściągamy tutaj nowinki z całej Polski. Gdy zaproponowaliśmy gminie budżet obywatelski, to dwa lata później faktycznie zastał wprowadzony. Podobnie fundusz sołecki – ludzie z niego korzystają, a i gminie się to oplaca. Inicjatywa obywatelska tak samo. Trzeba po prostu mówić o tych rozwiązaniach, władza wtedy widzi, że warto je wprowadzać, że to nie jest szkodliwe – tłumaczy Mieczysław Makarewicz ze Stowarzyszenia Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej „Kruszynka”.

Wolontariat ponad granicami / Gmina Lubicz i Gmina Obrowo (kujawsko-pomorskie)

Fundacja TRYBIK oraz władze gminy Obrowo i władze gminy Lubicz

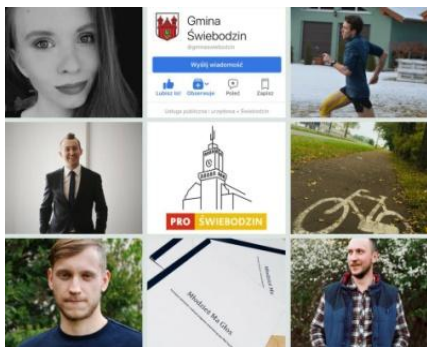
Nagroda za współpracę ponad granicami, zaangażowanie młodzieży oraz rozwój i wzmocnienie wolontariatu w gminach.

Zaangażowanie społeczności w działania, wzmocnienie współpracy między dwiema gminami i Gala Wolontariuszy – oto tegoroczne osiągnięcia Fundacji Trybik i mieszkańców oraz władz dwóch niewielkich gmin: Lubicza i Obrowa.

W ramach akcji Masz Głos 2017/2018 Fundacja Trybik zorganizowała warsztaty dla mieszkańców „Poznaj, zdecyduj i działaj! Wolontariat w pigułce”, po których wszyscy (!) uczestnicy i uczestniczki zadeklarowali chęć działania i zaangażowali się w przedsięwzięcia Fundacji (przy imprezie mikołajkowej dla dzieci pomagało aż 20 osób!), a także w inicjatywy w swoich miejscowościach, w szkolnych klubach wolontariatu lub w WOŚP. Sukcesem były też kolejne warsztaty w trzech gminnych szkołach. Aby mieszkańcy mogli wzajemnie się poznać i zaprezentować swoje działania, Fundacja zorganizowała Galę Wolontariuszy, w której udział wzięło ponad 100 uczestników i kluby wolontariatu z 12 szkół. Docelowo ma powstać baza wolontariuszy łącząca chętnych do działania mieszkańców z akcjami, w które mogą się zaangażować. Działania Fundacji zostały wsparte przez lokalne władze, instytucje i organizacje – np. wójtowie obu gmin uruchomili dodatkowe połączenia między nimi; urzędy wsparły Galę i fundują nagrody dla działaczy; pomocą służą też radni, ośrodki pomocy społecznej, szkoły i biblioteki.

Fundacja jest zżyta ze społecznością lokalną, mieszkańcy, widząc nasze działania na rzecz dzieci, środowiska, zaufali nam. Jeśli „zyskujemy” dziecko na wolontariusza, włącza się również mama, tata lub cała rodzina, sąsiad itd. Zaangażowanie w nasze działania, uśmiech na twarzy drugiego człowieka daje nam ogromną radość i satysfakcję. Utwierdza nas w tym, że to, co robimy, jest potrzebne – mówi Barbara Mońko-Juraszek z Fundacji Trybik.

Młodzież praktykuje partycypację obywatelską / Świebodzin (lubuskie) PRO Świebodzin oraz władze gminy Świebodzin

Nagroda za stworzenie mechanizmu finansowania inicjatyw młodzieży, uczącego aktywnego udziału w życiu społecznym.

Dzięki działaniom nieformalnej grupy PRO Świebodzin młodzież z całej gminy będzie poprzez praktykę uczyła się partycypacji obywatelskiej. Już w przyszłym roku szkolnym gmina Świebodzin uruchomi program grantowy Młodzież Ma Głos, w którym uczniowie będą zgłaszać projekty i decydować, które z nich zostaną sfinansowane.

Pomysł wyrósł z przekonania, że partycypacji obywatelskiej trzeba uczyć od małego i że najlepszą nauką jest nauka przez praktykę. Projekty pisane przez grupy uczniów trafią do samorządów szkolnych, a najlepsze z nich zostaną zarekomendowane Młodzieżowej Radzie Miejskiej, która przyzna projektom granty. Nauczyciele będą tylko doradzać i koordynowali działania. Propozycja programu grantowego została skonsultowana z nauczycielami, dyrektorami szkół i lokalnymi organizacjami oraz pozytywnie oceniona przez mieszkańców i Młodzieżową Radę Miejską. Po przedstawieniu konkretnej koncepcji władze lokalne przeszły od początkowego sceptycyzmu do prawdziwego entuzjazmu! Rozmowy z burmistrzem i przewodniczącym rady miejskiej oraz przedstawienie projektu Gminnej Komisji Kultury, Oświaty i Sportu zaowocowało jednogłośnie przyjęciem programu. Pierwsze granty zostaną przyznane już w nadchodzącym roku szkolnym, a pięć z sześciu gminnych szkół podstawowych już zadeklarowało udział w programie.

Jesteśmy z siebie dumni. Pokazaliśmy, że można oddać decyzje o pieniądzach z budżetu gminy młodzieży. Najmłodszy obywatel ma głos – podsumowuje otwarcie Tomasz Sielicki z grupy PRO Świebodzin.

Kobiety silnie reprezentowane / Rzeszów (podkarpackie)

Fundacja Prawnikon oraz władze Rzeszowa

Nagroda za powołanie Podkarpackiej Rady Programowej Kobiet, a także konsekwentną, szeroką i systematyczną działalność na rzecz poprawy sytuacji kobiet w regionie.

Mieszkancki Podkarpacia zyskały w zeszłym roku silną reprezentację. Założyły Podkarpacką Radę Programową Kobiet, doradzającą władzom samorządowym i działającą na rzecz kobiet.

Utworzona z inicjatywy Fundacji Prawnikon Rada opiniuje projekty uchwał i strategii rozwoju, monitoruje działania władz i instytucji samorządowych, organizuje wsparcie prawne, psychologiczne i obywatelskie oraz szkolenia i wydarzenia otwarte. Władze lokalne po początkowej życzliwej obojętności aktywnie zaangażowały się w działania Rady. W debacie na temat sytuacji rodziców osób z niepełnosprawnościami wzięli udział radni zajmujący się sprawami takich osób, w spotkaniu „Alimenty to nie prezenty” uczestniczył zastępca dyrektora MOPS-u. Urząd Miasta Rzeszowa co miesiąc udziela też sali na dwugodzinne wydarzenia, Rada zorganizowała tam m.in. pokaz filmu Podziemne państwo kobiet. Urzędnicy wysyłają zaproszenia na wydarzenia i licznie na nie przychodzą. Czują się współorganizatorami akcji prowadzonych przez Radę – mówi Patricia Mitro, prezeska Fundacji Prawnikon. Postulat Rady o utworzenie przy Urzędzie Miasta stałego ciała doradczego w sprawach kobiet prezydent spełnił w niecałe dwa miesiące! Dzięki powstaniu Rady mieszkanki i mieszkańcy Podkarpacia zyskali wpływ na działania władz, a licznie odwiedzane wydarzenia są przestrzenią dialogu między nimi. Swoje sugestie i propozycje mogą wysyłać na specjalnie założoną skrzynkę obywatelską: kobieca.skrzynka@onet.pl.

Akcja Masz Głos dodała nam wiary w moc sprawczą inicjatyw lokalnych. Była też siłą napędową dla naszych działań, systematycznie dawała nam wsparcie i odwagę do podjęcia „niemożliwego na Podkarpaciu” i rozpoczęcia sieciowania inicjatyw kobiecych – podsumowuje Patricia Mitro, prezeska Fundacji Prawnikon.

Mieszkańcy zadają pytania, a władza... odpowiada / Starogard Gdański (pomorskie)

Stowarzyszenie Głos Kociewia oraz władze Starogardu Gdańskiego i władze Powiatu Starogardzkiego

Nagroda za stworzenie mechanizmu stałej kontroli przejrzystości działania władz oraz informowania mieszkańców o ich działaniu.

Stowarzyszenie Głos Kociewia przekonało władze lokalne do publikowania w internecie informacji o ich pracach oraz zachęciło mieszkańców do korzystania z tych wiadomości.

Celami działań stowarzyszenia były: poszerzenie informacji publikowanych w BIP gminy i starostwa powiatowego m.in. o protokoły z posiedzeń komisji i nagrania audio sesji rady powiatu oraz wprowadzenie biuletynów na stronach spółek miejskich. Dzięki kontaktom telefonicznym i spotkaniom z wiceprezydentem miasta, przewodniczącymi rady miasta i powiatu, radnymi i starostą powiatowym udało się przekonać władze do spełnienia wszystkich postulatów! Władze miasta były otwarte na współpracę, potrzebę jawności dostrzegły także władze powiatu.

W sondzie internetowej mieszkańcy wyrazili swoje zainteresowanie streamingiem z sesji rady, a publikowane w BIP-ie interpelacje i zapytania radnych wraz z odpowiedziami Prezydenta są w miarę udostępniania kolejnych informacji żywo komentowane i dyskutowane na forach. Członkowie i członkinie stowarzyszenia odbyli około 30 spotkań na temat uzyskiwania informacji z urzędów.

Jednym z naszych działań i jednocześnie realizacją praw obywatelskich, do którego zachęcamy, jest zadawanie pytań władzom oraz podmiotom od nich zależnym. Chcemy mieszkańcom naświetlać sprawy ważne dla miasta i powiatu, pokazywać to, co dzieje się wokół, a co niekoniecznie jest widoczne dla oczu mieszkańców – mówi Marcin Wichert z Głosu Kociewia.

Drzewa dla nowego pokolenia / Łęgajny (warmińsko-mazurskie)

Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego i Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny oraz władze gminy Barczewo

Nagroda za oryginalny sposób budowania więzi mieszkańców i mieszanek z miejscem ich zamieszkania oraz angażowania w dbanie o przestrzeń wspólną.

Mieszkańcy i mieszkanki miejscowości Łęgajny w nowatorski sposób zadbali o to, by okoliczne jezioro pozostało ich wspólnym dobrem. Jako Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny oraz Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego przejęli od władz jezioro i wydzierżawili brzeg, który zagospodarowują na Centrum Aktywizacji Społecznej – otwarte, niekomercyjne miejsce spotkań.

Nad jeziorem powstają ścieżki, strefy z roślinnością, infrastruktura wypoczynkowa (także dla osób niepełnosprawnych) oraz Arboretum – Park Narodzin z drzewami dedykowanymi każdemu nowo narodzonemu mieszkańcowi. Park Narodzin zachęci mieszkańców i mieszkanki do troski o swoje otoczenie – to rodzice będą sadzić drzewka swoim dzieciom i o nie dbać. Działania są wspólnie planowane i wykonywane – podczas czterech spotkań z radą sołecką i z okolicznymi organizacjami przeprowadzono diagnozę społeczną oraz konsultacje, oddolnie zinwentaryzowano teren pod park i zebrano rośliny pod nasadzenia. W projekt zaangażował się sołtys wsi. Przychylny jest mu także burmistrz gminy Barczewo, dzięki czemu sprawy urzędowe są sprawnie załatwiane, a gmina występuje jako partner podczas starań o dotacje. Otwarcie Parku nastąpi 23 czerwca 2018 roku.

Park Narodzin jako część składowa Centrum Aktywizacji Społecznej będzie takim miejscem w krajobrazie Łęgajn, które na stałe zwiąże mieszkańców i będzie miejscem o szczególnym znaczeniu sentymentalnym – mówi Andrzej Turek, sołtys wsi Łęgajny i jeden z inicjatorów powstania Arboretum.

Zjednoczony głos w trosce o dobro wsi / Wsie wokół Węgorzewa (warmińsko-mazurskie)

Sołtysi i sołtyski z gminy Węgorzewo oraz władze gminy Węgorzewo

Nagroda za kooperacyjne podejście do rozwiązywania problemów, umiejętność współdziałania i stworzenie wspólnej reprezentacji małych miejscowości w gminie.

Jak wzmocnić pozycję sołtyszek i sołtysów wobec władz lokalnych, a jednocześnie zadbać o zróżnicowane interesy poszczególnych wsi? Sołtyski i sołtyski z okolic Węgorzewa połączyli te cele. Powołali nieformalne Forum Sołtysów „Gromada”, bez lidera, z „obwoźnymi” spotkaniami.

Wsie leżące wokół Węgorzewa mają wspólne problemy, np. zły stan dróg, ale jako miejscowości turystyczne i rolnicze zgłaszają też różne potrzeby. Dzięki „Gromadzie” ich sołtyski i sołtyski od kilku miesięcy skuteczniej działają we wspólnych sprawach. Stanowisko ustalają, gromadząc się w urzędzie gminy na godzinę przed każdą sesją rady. Co miesiąc spotykają się też nieformalnie, w różnych miejscowościach – dzięki temu lepiej się integrują, a jako że nie ma lidera, każda wieś zachowuje równą pozycję. Brak formalnej reprezentacji pozwala zachować odrębność w kwestiach różniących wsie, wzmacnia też współpracę z mieszkańcami – składając wniosek do Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, forum oparło się na istniejących organizacjach. Sołtyski i sołtyski uczą się od siebie, jak zachęcać mieszkańców do działania. Inicjatywa została bardzo pozytywnie przyjęta przez władze – popierają ją radni z terenów wiejskich, urząd użycza sali na spotkania, burmistrz i wicestarosta biorą udział w nieformalnych posiedzeniach.

Rozpoczęcie inicjatywy od spotkań towarzyskich w kolejnych świetlicach sprzyjało wymianie doświadczeń, pozwoliło odkryć wspólne dla naszego środowiska trudności. Przyjazna atmosfera powodowała, że chcieliśmy sobie nawzajem pomóc, podzielić się „dobrymi praktykami”, odkryliśmy, że razem możemy więcej działać dla dobra naszych sołectw. Mamy poczucie, że jesteśmy silną, zintegrowaną grupą, gotową do podjęcia trudnych wyzwań – podsumowuje Alicja Rymaszewicz, sołtyska i inicjatorka Forum.

Akcja Masz Głos

Akcja Masz Głos od piętnastu lat przyciąga osoby, które marzą o tym, aby w ich okolicy – tej bliskiej i dalszej – żyło się lepiej. Każda edycja akcji trwa około 10 miesięcy. W tym czasie uczestnicy realizują działania przy wsparciu ekspertów i koordynatorów z Fundacji im. Stefana Batorego oraz organizacji partnerskich. Mogą brać udział w bezpłatnych szkoleniach oraz zasięgać porad w zakresie sposobów rozwiązywania lokalnych problemów, metod aktywizacji społeczności lokalnej oraz narzędzi współpracy i dialogu pomiędzy mieszkańcami i mieszkankami a samorządem. Uczestnikami akcji są zarówno dzieci, dorośli, jak i seniorzy i seniorki, a działania prowadzone są zarówno na terenie dużych, jak i małych miejscowości. W tej edycji (2017/2018) wzięły udział łącznie 343 grupy z całej Polski, pochodzące z 237 miejscowości – w tym 124 z obszarów wiejskich. Od 2002 roku udział w akcji wzięło ponad 2000 grup, organizacji i instytucji z prawie 1000 gmin w całej Polsce.

Organizatorem akcji „Masz Głos” jest Fundacja im. Stefana Batorego wraz z partnerami: Stowarzyszeniem Aktywności Obywatelskiej Bona Fides, Fundacją Aktywności Lokalnej, Stowarzyszeniem Homo Faber oraz Stowarzyszeniem POLITES.

Więcej informacji na temat akcji na stronie: www.maszglos.pl

Nagroda „Super Samorząd”

Nagroda Super Samorząd przyznawana jest od 2011 roku. Przez osiem lat zostało wyłonionych 43 laureatów. Zostali nagrodzeni za swoją determinację i niezwykłą energię do działania, a także podejmowanie kwestii ważnych dla lokalnej społeczności. Jest to wyróżnienie zarówno dla uczestników akcji Masz Głos, jak i działających wspólnie z nimi władz samorządowych. W 2018 roku jury w składzie Mikołaj Cześnik (członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego), Katarzyna Kubicka-Żach (redaktor prowadząca serwis Samorząd.lex.pl wydawnictwa Wolters Kluwer) oraz Jerzy Stępień (były przewodniczący Trybunału Konstytucyjnego) wyłoniło siedmiu laureatów nagrody.